

ב א ב ג ד מ"י פ"ט
מהלכות נדרים הל' י
טושיע י"ד ח'מון ר"ח טעף
י:
כא ה מ"י שם הלכה ט
טושיע שם טעף כ:
כב ו מ"י שם הלכה י
טושיע שם טעף
כא:
כג ז מ"י שם הלכה ט
טושיע שם טעף כ:
כד ח מ"י שם טושיע
שם טעף כא:

הגהות הגר"א

[א] בשנה באספרגוס.
י"ב פירש רב האי גאון
מן כרוב שזרין אותו
בין ובלשון יוני יין
של נקר נקרא אספרגוס
(ועי' רש"י ברכות י"א
ע"א ד"ה אספרגוס):
[ב] שם נאשישים. י"ב
בירושלמי מפרש טלפין
מקלין וטוחין ומגנלן
נדבא ומטונגין:

תוספות

רבי יהודה אומר נרים
או חטה שאני
טועם מותר לזבוב חיים.
מקלקל חטה וגרים תסם
ולא אמר (חטות) חטין
גריסין קסבר (חטה גרים)
מטילין משמע חטין לא
משמע: חטה שאני טועם
מותר לאפות. לחטה לא
משמע אלא חטין
משמע לאפות וכי משמע
וכי יהודה לא פליגי

לחטתיהו גרים חטה מנושלין משמע ולא חטין גריסין חטין משמע חטין אכל לא מנושלים:
הדרן עלך הנודר מן המבושל

אכל במקום שמביאין ירק מח'ל

לארץ אסור. כלומר אסור בשניהם
דהו ליה מקום שמסתפקין (וזה מזה):
משום גוש. חוששין להביאו משום
חששא לגוש הנדבך זו ופושא לארץ
העמים טמא כדליתא בפ"ק דשבת
(דף טו:): חטה שאני טועם אסור
לאפות. דפת חטה מיקרי לח
גופא נמי הוא אכל חטים משמע
לכוס מפני שאדם כוסם חטים
חלוקין ביחד:

הדרן עלך הנודר מן המבושל

השום מותר במקפה (מ)
האשישים מותר בעדשים (חטה חטין שאני טועם אסור בהן בין קמח
בין הפת) גרים גריסין שאני טועם אסור בהן בין חטין בין מבושלין רבי יהודה
אומר קונם גרים או חטה שאני טועם מותר לכוס חיים: גב' תניא ר' שמעון
בן גמליאל אומר ר' חטה שאני טועם אסור לאפות ומותר לכוס חטים שאני
טועם אסור לכוס ומותר לחטה חטין שאני טועם אסור בין
לכוס בין לאפות (גרים שאני טועם אסור לבשל ומותר לכוס גריסין
שאני טועם אסור לכוס ומותר לבשל גרים גריסין שאני טועם אסור
בין לבשל בין לכוס):

הדרן עלך הנודר מן המבושל

(גמ') לא שנו. דשביעית מותר בירקות הגינה אלא במקום שאין מביאין ירק מח'ל לכיון שאין מביאין ודאי לא נדר אלא מאותם שמסתפקים
שם היינו מירקות השדה ולהכי מותר בשל גינה: אכל במקום שמביאין בו אסור. אף בירקות הגינה הואיל ורגילין לאכול שם צין
ירקות השדה צין ירקות הגינה דודאי אדעתא דהכי נדר: כנאני כו'. לדעתא דמ"ד אין מביאין ירקות כו' לדידיה מותר בירקות גינה
ואסור בירקות שדה לכיון דאין מביאין אסור אף בירקות גינה: משום גוש. שמה יש מעפר חוזה לארץ
צניקרייהו וטמא משום ספק מת:
מתני' אסור באספרגוס. דהוי בכלל
כרוב דמין כרוב הוא: מותר בכרוב.
לארץ כרוב בכלל איספרגוס (א):
אסור בשום. שנותנים ממנו בקדרה
דהיינו בכלל מקפה: מותר במקפה.
לארץ מקפה בכלל שום: אסור במקפה.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מותר
בכרוב וכי איספרגוס
הסיד ואח"כ י"ל ד"ה
אסור במקפה של גריסין
הסיד ואח"כ י"ל ד"ה
ר' יוסי מתיר דקסבר
אין מקפה בכלל גריסין
הסיד ואח"כ י"ל ד"ה
מן המקפה של גריסין
הסיד ואח"כ י"ל ד"ה
מותר בגריסין דברי הכל
לארץ גריסין בכלל מקפה
הסיד ואח"כ י"ל ד"ה
אסור בשום שנותנין וכי
בכלל מקפה הסיד ואח"כ
מ"י מותר במקפה וכי
בכלל שום הסיד ואח"כ
ד"ה אסור באשישים:
(ב) ד"ה ר' יהודה
וכי לכוס חטה וגרים
חיים כיון דלא אמר
חטה חטין גריסין
קסבר חטה וגרים
סהם מנושלים משמע
חטין לא משמע כ"ל:
(ג) ד"ה גרים משמע
מנושל גריסין משמע חטין גרים גריסין משמע נמי חטין והד"ה:

מוסף רש"י

משקין הוא שטוחין מכרוב ומיין ורגילין היו לשמוה כלל נקר לפרוזה קודם אכלה ורש"י פסחים שם ועי' הגהות הגר"א כאן.
מן האשישים מותר בעדשים. שאין אשישים בכלל עדשים (דאמ"ה בשו"מ).
הדרן עלך הנודר מן המבושל

פרוש הרא"ש

פליג אר"ש צין נדבש ממרים צין בחומץ סמויות נדבך שו מרובה ואסרי סמויות גופיהו ור"ש אסור נדבש ממרים
ובחומץ סמויות ומתיר הסמויות ונדבך נמלא קיימי אהא דקאמר ח"ק מן הסמויות מותר בחומץ סמויות הא סמויות
גופיהו אסור ובמרים סמויות גופיהו: פתני' מפני שהוא שם או"י. אכלה קאי: גב' ירקות שדה. חטין קריון
ירק סתם והכונה למיר ירקות שדה צין לחבר שם לירק ולומר ירקות שדה וכן כולם: אכל בשביעית ממהפך הענין לפי
שאין ירקות גינה מלויין שאין גדלים בלא עבודה ואוכלין ירקות שדה לפיכך בלשון העולם ירקות סתם הוא ירקות שדה:
גב' אב"י במקום שמביאין ירק מחוצה לארץ אסור. אף בירקות גינה לכיון דמלויין שם דעתם גם עליהו: משום
גוש. עפר הנדבך בירק וממרים גורו וטמאה על גוש עפר הכל מלרץ העמים בפ"ק דשבת (דף טו:): מתני' אסור
באיספרגוס. הוא מין כרוב אכל אין כרוב נקרא על שמו: מן הגריסין אסור במקפה. ואפי' כי נתן במקפה עדיין שם
גריסין עליהן: ור' יוסי מתיר. דקסבר לא מיקרי גריסין אלא מקפה של גריסין והוא מן גריסין נדר: מן המקפה מותר
בגריסין. דלא תימא כי הכי דנודר מן המקפה אסור בשום משום שרצין ליתן שום במקפה הוא הדין נמי כי נדר מן
המקפה יא אסור בגריסין משום שרצין לעשות הגריסין מקפה קא משמע לן דלא דמי משום דשום רגילין ליתן בכל
מני מקפה כי נתן טעם והשום הוא המקפה אכל אין עושין מגריסין לנדן מקפה אלא מכמה מינים עושין מקפה:
אסור באשישים. פקולת עדשים: חטה שאני טועם בו. מיתור לשון שהוכרז שחיהם נאמר בכל אי נמי דמפרש רש"י:
בכרימא דמטה משמע לאפות ומטים משמע לכוס: גרים חטה שאני טועם מותר לזבוב חיים. לא פליג אלא קמא:
הדרן עלך הנודר מן המבושל

[שיך לך שלפניו]
בגדוליהו. דיותר הוא חמום מה שמליפיהו אסור דאין לך דבר שמוסם את דמיו אלא קודם ומתמלא שהחמירו חכמים
באסוריה הנאה לני שמלפיהו לכתלה ור"ת אחי ליתני חילופיהו ויולא מהם לאשמעינן דחילופיהו כיוולא מהן ור"ל
דחילופיהו וגדוליהו דמנו להדדי דשניהם לא היו נשעה שאסרין עליו הלכך נחא ליה למילי חילופיהו כגדוליהו: הא
שמע שאני אוב"י שאני טועם בו"י הא ביצא סהם אסור. דאי מותר ליתנו יולא מהם וכי"ש חילופיהו לפי מלי דשני
ליה דיוולא מהם עדיף מחילופיהו אפי' מגדוליהו עדיף נמי ליתמיר השתא אלמא שאני טועם גורם לאסור היולא מהם
ואפי' דשמע פשטא דמתני' דקאי ארישא דלמך קונם פירות האלו והסוף לומר שאני טועם ור"ת הכי דייק דשאני
טועם גורם האיסור ור"ל דמ"מ דייק שפיר דלא איתא דשאני טועם אינו גורם האיסור אלא לשון היסור משמע דוקא
מאלו אינו טועם אלא מיוולא מהם אינו טועם כמו בחילופיהו וגדוליהו אפי' כי אמר נמי האלו שאני טועם שרי: אידי
דלא גב"י וישא ויצא סהם. משום דעדיף לאשמעינן איקורא תלפין: ת"ש אב"י רבי יהודה בעשה ואמר ע"י בו'
ופשטא ליה השתא דאין חלוק צין נמית טעם ליוולא מהם כשנכר הדבר האלמך הכל אסור: וטוהר בבירור מירושא
ובציר. וזיר היינו יולא מהן: ע"י כנת שאני טועם. לאו דוקא: אב"י רבא וכובר יצא סהם. קודם הנדר: (א) מתני'
סמויות. ענבים רעים ושאלרס נכפנים עד ימות הקמי וזינו רלויין לין ועושין מהם חומץ וליה דרביס סמויות כמו
סופי ענבים: כ"י ששם תולדותיו קרויה ע"י. אף כי נשתה מתכה על שם עיקרו כמו דבש ממרים חומץ סמויות:
והבסיס פתירין. בגמרא פריך היינו מיק: גב' כ"י שאין דרבו אב"י ררדך היוצא פכנו אב"י. כגון סמויות מ"ק